

IV ROK MATEMATYKI
Matematyka ubezpieczeniowa- lista 10.

1. W modelu z dwiema przyczynami wyjścia dane są intensywności: $\mu_{x+t}^{(1)} = \frac{t}{100}, \mu_{x+t}^{(2)} = \frac{1}{100}, t \leq 100$.

a) podaj postać gęstości rozkładu łącznego dla (T, J) oraz rozkłady brzegowe dla zm. los. T i J .

b) znajdź prawdopodobieństwa warunkowe: $h(1|T = t), h(2|T = t)$.

c) oblicz $ET, E(T|J = 2)$.

2. Rozważamy 1000 osobową grupę osób 65 letnich ($l_{65}^{(\tau)} = 1000$) wraz z zadanymi prawdopodobieństwami śmierci (w ciągu roku) ze względu na dwie przyczyny 1 i 2:

x	$q_x^{(1)}$	$q_x^{(2)}$
65	0.02	0.05
66	0.03	0.06
67	0.04	0.07
68	0.05	0.08

Dla podanych wartości wieku x podaj tablicę wielkości $q_x^{(\tau)}, p_x^{(\tau)}, l_x^{(\tau)}, d_x^{(j)}, j = 1, 2$, oraz oblicz prawdopodobieństwa: ${}_2p_{65}^{(\tau)}, {}_2|q_{66}^{(1)}, {}_2q_{67}^{(1)}$.

3. Niech $l_0^{(\tau)} = a$ oraz $\mu_x^{(1)} = \frac{1}{a-x}, x \in [0, a), \mu_x^{(2)} = 1$. Oblicz $l_x^{(\tau)}, d_x^{(j)}, j = 1, 2$.

4. Przy założeniu stałych intensywności $\mu_x^{(j)} = -\ln p_x^{(j)}$, w oparciu o tablicę "absolutnych intensywności wyjść":

x	$q_x^{(1)}$	$q_x^{(2)}$	$q_x^{(3)}$
62	0.02	0.03	0.2
63	0.022	0.34	0.1
64	0.028	0.04	0.12

podaj tablicę prawdopodobieństw: $q_x^{(j)}, j = 1, 2, 3$, oraz $q_x^{(\tau)}$.

5. Dla ustalonego wieku x , przyczyny j , stałej k_j oraz $t \in [0, t]$, wykaż, że następujące warunki są równoważne:

a) ${}_tq_x^{(j)} = k_j t q_x^{(\tau)}$,

b) $\mu_{x+t}^{(j)} = k_j \mu_{x+t}^{(\tau)}$,

c) $1 - {}_tq_x^{(j)} = [1 - {}_tq_x^{(\tau)}]^{k_j}$.

(wsk. $a \Rightarrow b \Rightarrow c \Rightarrow b \Rightarrow a$)

6. Łączny rozkład wektora los. (T, J) opisany jest przez intensywności:

$$\mu_{x+t}^{(1)} = \frac{\theta t^{\alpha-1} e^{-\beta t}}{\int_t^\infty s^{\alpha-1} e^{-\beta s} ds}, \mu_{x+t}^{(2)} = \frac{(1-\theta)t^{\alpha-1} e^{-\beta t}}{\int_t^\infty s^{\alpha-1} e^{-\beta s} ds}, \text{ dla } t \geq 0 \text{ oraz stałych } \theta \in (0, 1), \alpha, \beta > 0.$$

- a) podaj gęstości: $f(t, j), h(j), g(t)$.
 b) $ET = ?, Var(T) = ?$
 c) Ubezpieczenie dla (x) zapewnia wypłatę 1, dla $j=1$ oraz wypłatę 0, dla $j=2$. Podaj formułę na jednorazową składkę netto \bar{A} w tym ubezpieczeniu.

7. Rozpatrujemy jednorazową składkę netto w 20-letnim ubezpieczeniu na życie (x) wypłacającym sumę ubezpieczenia w momencie śmierci. Wiadomo, że ubezpieczenie (i) wypłacające 1000zł bez względu na rodzaj śmierci kosztuje K zł taniej niż ubezpieczenie (ii) wypłacające 2000zł, gdy przyczyną śmierci jest nieszczęśliwy wypadek lub 1000zł dla śmierci z innych przyczyn. Podaj jednorazową składkę netto za ubezpieczenie (i), jeśli $\mu_{x+t}^{(NW)} = \frac{t}{100}, \mu_{x+t}^{(inne)} = \frac{t}{60}$.

8. Rozważamy ciągły typ ubezpieczenia na życie (x) ze składką płaconą ze stałą intensywnością przez pierwsze 20 lat ubezpieczenia. W zależności od rodzaju śmierci ubezpieczenie wypłaca:

- 50000 za śmierć w nieszczęśliwym wypadku (NW),
- 25000 za śmierć wywołaną przez określone choroby (CH),
- 10000 za śmierć z pozostałych przyczyn (PP).

Wiadomo, że bezwarunkowe prawdopodobieństwo śmierci w populacji, z której pochodzi (x), opisuje funkcja ${}_tq_x = 1 - (0,94)^t$, a ponadto $3\mu_{x+t}^{(NW)} = 2\mu_{x+t}^{(CH)} = \mu_{x+t}^{(PP)}$. Wyznacz roczną intensywność składki w tym ubezpieczeniu, jeśli $\delta = 0,05$.